

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Dvanásta časť)

Branislav Krasnovský

9. apríla 2024 ✝ Cirkev ✝ Božské Srdce Ježišovo

Rok s Božským Srdcom nášho Pána

Vo vianočnom období sme si pripomenuli 350. výročie zjavenia Božského Srdca Ježišovho svätej Margite Márii Alacoque. K zjaveniu došlo 27. decembra 1673. Preto sme sa v Nadácii Slovakia Christiana rozhodli, že rok 2024 až do 27. decembra venujeme úcte k Božskému Srdcu Ježišovmu.

Kult Božského Srdca Ježišovho predstavuje teda už 350 rokov významnú formu katolíckej zbožnosti, ktorá formovala katolícku identitu po Tridentskom koncile a v reakcii na protestantskú revolúciu. Kult Božského Srdca Ježišovho, ktorého obraz dominoval väčšine starších vydání Jednotného katolíckeho spevníka, bol ozdobou našich katolíckych domácností a zároveň pohoršením pre generácie bludárov, predstavuje jeden zo skúšobných kameňov katolíckej pravovernosti.

Je symbolom toho, že Ježiš Kristus, Boží Syn, prijal ľudské telo, ktorého centrom je práve srdce. Symbolom toho, že trpel v ľudskom tele a vstal z mŕtvych v ľudskom oslávenom tele. Je symbolom lásky nášho Pána k nám ľuďom, je útočiskom kresťanských rodín v boji s ich nepriateľmi.

V rámci celoročného pripomínania tohto kultu, jeho histórie, umeleckej aj literárnej prezentácie, začíname na portáli Christianitas.sk pravidelnú sériu článkov na tému Božského Srdca Ježišovho.

Božské Srdce Ježišovo, zmiluj sa nad nami!

V dvanástej časti seriálu o oslave a úcte k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu si povieme niečo o šírení tejto úcty a o neľahkom boji za jej liturgické schválenie.

Pri šírení úcty k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu zohrali významnú úlohu členovia rehoľných spoločenstiev, či už mužských alebo ženských. Spočiatku najmä na pôde rehoľných spoločenstiev začali vznikať nové bratstvá zasvätené úcte k Božskému Srdcu Ježišovmu. Na začiatku 18. storočia ich existovalo v Európe približne 350.

Katolícka Cirkev podporovala kult Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, oficiálne schválenie malo byť vyvrcholením praktizovania ľudovej zbožnosti. No existovala časť katolíckeho kléru, ktorá sa k sviatku Najsvätejšieho Srdca Ježišovho stavala od začiatku s nepochopením a odmietavo.

Navyše bolo potrebné vyriešiť aj viacero teologických a doktrínálnych otázok, ktoré so vznikom tohto sviatku súviseli. Prvé prosby smerom do Vatikánu o jeho schválenie sa začali ešte počas života sv. Margity

Márie Alacoque a prvé žiadosti nielen do Vatikánu, ale aj na biskupov vo Francúzsku, Taliansku či Španielsku smerovali práve vizitantky – Dcéry Navštívenia Panny Márie. Vzťah cirkevnej vrchnosti však ostával viac menej vlažný, odpoveď z Vatikánu v roku 1707 mala (dokonca) vyhýbavý charakter.

Kristus zjavuje svoje Najsvätejšie Srdce Margite Márii Alacoque

zdroj: wikimedia commons

Zmena nastala v roku 1720, po skončení vojny o Španielske dedičstvo, ktoré prinieslo so sebou vyčerpanie mocenského potenciálu Francúzska. Francúzi, ktorí počas vlády Ľudovíta XIV. viedli takmer 50 rokov vojny po celej krajine mali obrovské ľudské i materiálne straty. Bieda a súženie zmenili postoj spoločnosti, ktorá sa stala viac pobožná.

Keď v roku 1720 vo Francúzsku ct. Anne-Madeleine Rémusat predpovedala, že Marseille postihne strašná pohroma a že treba hľadať záchranu v úcte k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, nie každý jej veril. O ctihodnej Anne-Madeleine Rémusat som už podrobnejšie písal v šiestej časti seriálu, komu to uniklo, na konci článku nájde odkazy na všetky predchádzajúce časti vrátane uvedenej šiestej.

Ukázalo sa však, že ct. Anne-Madeleine Rémusat mala pravdu a Marseille skutočne zasiahla strašná morová epidémia. Ľudia umierali na uliciach, mesto doslova skolabovalo. Nemal kto odpratávať a pochovávať mŕtvych z ulíc a tak vyľakaní biskupi i ľud napokon počúvli radu ct. Anne-Madeleine Rémusat a miestny biskup ustanovil v meste sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho na 1. novembra. Mor načas prestal, no v roku 1722 sa morová nákaza opäť vrátila.

Ct. Anne-Madeleine Rémusat obyvateľov Marseille informovala, že morovú ranu zastaví nielen samotná úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, ale že sa celé mesto musí začať kajať. A to nielen obyčajní ľudia, ale predovšetkým politické elity mesta, ktoré mali a majú veľmi často práve to najšpinavšie a najpokryteckejšie svedomie. Keďže situácia bola opäť veľmi vážna a ľudia umierali ako muchy, zhysterizovaní členovia mestskej rady prisľúbili, že každý rok na sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v pokornom sprievode nasmerujú svoje kroky do marseillského chrámu Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, kde sa zúčastnia po svätej spovedi aj svätej omše a prijmú Eucharistiu.

Bazilika Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Marseille, súčasná podoba

zdroj: wikimedia commons

Veľkým podporovateľom ct. Anne-Madeleine Rémusat v Marseille bol biskup Henri Francois Xavier de Belsunce de Castelmoron (1670 – 1755), ktorý sa počas morovej epidémie v rokoch 1720 a 1722 preslávil ohromnou morálnou odvahou, zbožnosťou a pomocou chudobným a chorým.

Biskup de Belsunce de Castelmoron pochádzal z významného francúzskeho rodu, ktorý však vyznával hugenotské (francúzski kalvíni) bludné učenie. Vo veku 16 rokov sa mladý Henri Francois stretol po prvýkrát s katolíckym učením a rozhodol pre konverziu na katolicizmus. Študoval u jezuitov, zo zdravotných dôvodov však musel rád nakoniec opustiť. S jezuitmi však i potom udržiaval nadštandardné vzťahy, aj ako biskupovi mu boli veľkou oporou.

V roku 1709 ho panovník Ľudovít XIV. ustanovil za biskupa Marseille, túto voľbu potvrdil aj pápež v roku 1710, a ostal ním až do svojej smrti v roku 1755. Ako marseilleský biskup pomáhal potláčať blud jansenizmu, mal vysoko rozvinuté sociálne cítenie a Cirkev v meste udržiaval vo vzornom poriadku.

Keď v roku 1720 vypukol v Marseille mor, mnoho cirkevných prelátov a šľachticov či bohatých mešťanov mesta utieklo na vidiek, kde sa ukryli za múrmi svojich statkov. Biskup de Belsunce de Castelmoron však obyvateľov mesta neopustil, ale naopak, povedal: „Ako by som mohol opustiť mne zverený ľud a nechať ho napospas v čase morovej nákazy. Kristus si ma vyvolil ako biskupa a ja katolícky ľud, ktorý spravujem, neopustím.“

Biskup Henri Francois Xavier de Belsunce de Castelmoron (1670 – 1755)

zdroj: wikimedia commons

Práve počas tejto morovej epidémie sa zoznámil s ct. Anne-Madeleine Rémusat a spoločne s ňou sa podieľal na obnovení zbožnosti ľudí v meste a zavedení sviatku Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, pričom ostal v meste aj počas druhej vlny nákazy, v roku 1720.

Je zaujímavé, ako tento svätý muž „*liezol na nervy*“ francúzskym antiklerikálom. Albert Camus do svojho diela *Mor* zasadil aj postavu miestneho biskupa, pri ktorej sa inšpiroval práve osobou biskupa Henriho Francoisa Xaviera de Belsunce de Castelmoron. Biskupa však, ako inak, vykreslil tendenčne, vo veľmi zlom svetle. Je vsutku smutné sledovať ateistických antiklerikálov v ich nepochopiteľnej nenávisti ku Kristovi a katolicizmu.

Biskup Henri Francois Xavier de Belsunce de Castelmoron si spoločne s ct. Anne-Madeleine Rémusat po oboch vlnách morovej nákazy v Marseille vydobyl medzi ľuďmi nesmierne sympatie a reputáciu. Obdiv a oddanosť sa ešte viac zväčšili, keď po morovej epidémii poskytol veľkú sumu peňazí na ochranu a starostlivosť pre preživších, ktorí boli v ťažko zasiahnutom meste v katastrofálnej sociálnej a ekonomickej situácii.

Po zlepšení pomerov a oživení ekonomiky sústredil v roku 1726 svoju pozornosť na reformu školského vzdelávania, pričom cennou pomocou mu boli práve miestni jezuiti, s ktorými, ako bolo naznačené vyššie, už od mladosti udržiaval veľmi priateľské vzťahy.

Ct. Anne-Madeleine Rémusat

zdroj: wikimedia commons

V roku 1737 bola v Marseille odhalená prítomnosť slobodomurárskej lóže – patrili do nej mnohí významní občania mesta a biskup de Belsunce de Castelmoron proti slobodomurárom a ich vplyvu v meste aj pomerne úspešne bojoval, čo ale zároveň znamenalo, že si vytvoril mnohých nepriateľov v radoch najvyšších francúzskych politikov. V posledných približne 15 rokoch svojho života spracoval Históriu katolíckej Cirkvi v Marseille, zriadil a modernizoval nemocnicu Veľkého milosrdenstva v Marseille, otcovsky riadil Cirkev vo svojej diecéze, zakladal knižnice a podporoval ekonomický rozvoj mesta.

Na rozdiel od antiklerikálneho ateistu Alberta Camusa hodnotil známy a geniálny francúzsky spisovateľ Victor Hugo biskupa Henriho Francois Xaviera de Belsunce de Castelmoron veľmi pozitívne, rovnako ako svätého Vincenta de Paul. Svetoznámy spisovateľ vyzdvihoval biskupov charakter, svätosť a nezištnú pomoc tým najchudobnejším v ťažkom období morovej epidémie. Spoločne s ct. Anne-Madeleine Rémusat boli obaja podľa Victora Huga svetlom nádeje v dobách epidémie a duchovného temna.

Biskup de Belsunce de Castelmoron a ct. Anne-Madeleine Rémusat usilovne šírili úctu k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu aj v okolitých európskych krajinách. Vďaka nim sa tento kult rozšíril napríklad aj v Španielsku a vďaka poľskej princeznej Márii Lesczynskej (1703 – 1768), bohabojnej katolíčky a manželky francúzskeho panovníka Ľudovíta XV. aj v Poľsku. O poľskej princeznej Márii Lesczynskej som písal v štvrtej časti seriálu.

Ďalším, verným katolíkom, ktorý sa významne podieľal na rozmachu úcty k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu bol francúzsky jezuita Joseph Gallifet (1663 – 1749), známy aj ako Joseph de Gallifet, žiak svätého Clauda La Colombiéra, ktorého som bližšie predstavil v piatej našho seriálu.

Čo sa týka P. Josepha Gallifeta, bol tiež duchovným spisovateľom a horlivým propagátorom oddanosti k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Jezuitom sa stal v mladom veku – mal vtedy 15 rokov; teológii študoval v Avignone a patril k najnadanejším študentom. Štúdium však musel, žiaľ, na niekoľko mesiacov prerušiť, pretože ochorel na tuberkulózu s veľmi nepríjemným priebehom.

Keďže však s ním mal Milostivý Boh veľké plány, chorobu nakoniec s jeho pomocou prekonal – keď zložil posvätný sľub, že bude až do konca svojho života šíriť úctu k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. Nakoniec sa aj s tuberkulózou dožil sa takmer 86 rokov, čo je tiež prejavom Božieho požehnania.

Ako mladý kňaz sa zoznámil so svätým Claudeom La Colombière, ktorý mal na neho nesmierny vplyv. Pôsobil niekoľko rokov na rôznych francúzskych univerzitách, no v roku 1723 sa dostal do Ríma, kde sa stal prvým asistentom vtedajšieho generála jezuitov Michelangela Tamburiniho. Vo Večnom meste ostal takmer 10 rokov, potom sa opäť vrátil do Francúzska. Božie cesty ho nakoniec zaviedli až do Lyonu, kde sa stal rektorom univerzity a tu ostal pôsobiť až do konca svojho života. Osobne sa podieľal na vzniku takmer 700 bratstiev Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Taliansku a Francúzsku.

Jeho vrcholným dielom je teologická práca *De Cultu Sacrosancti Cordis Dei Ac Domini Nostri Jesu Christi*, ktorú napísal v roku 1726. Bol veľkým ctiteľom Najsvätejšej Panny Márie a pomerne veľkú časť svojej teologickej tvorby venoval eschatológii, teda posledným štyrom posledným veciam človeka, ktorými sú: smrť, súd, nebo a peklo, ako aj dôležitým pravdám o konci človeka a jeho spáse.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo

zdroj: wikimedia commons

Aktivita uvedených výnimočných osobností viedla v roku 1758 k prvému oficiálnemu schváleniu kultu Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Dôležitú úlohu zohral aj pápež Klement XIII., ktorý sám bol členom Bratstva Ježišovho Srdca a ktorý doslova napísal:

„Vidiac, že uctievanie Najsvätejšieho Srdca Ježišovho je už rozšírené vo všetkých častiach katolíckeho sveta a berúc na vedomie, že povolenie sláviť tento sviatok nemá iný cieľ, než šíriť jeho uctievanie a symbolicky obnoviť pamiatku Božej lásky, prostredníctvom ktorej Jednorodený Boží Syn prijal ľudskú prirodzenosť a súc poslušný až na smrť dal ľuďom príklad miernosti a poníženosti svojho Srdca, ustanovujem tento sviatok...”

Pápež Klement XIII. žil v pohnutej dobe, kedy sa slobodomurári zo všetkých síl snažili zničiť a zakázať rád jezuitov a rozvinuli voči jezuitom nepriateľskú kampaň, o ktorej si však povieme niečo viac na inom mieste niekedy inokedy.

Pápež Klement XIII. (1758) na obraze Antona Raphaela Mengsa (1728 - 1779)

zdroj: wikimedia commons / Bologna Pinacoteca Nazionale

(Pokračovanie)

predchádzajúce časti:

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Druhá časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Tretia časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Štvrtá časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Piata časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Šiesta časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Siedma časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Ôsma časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Deviata časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Desiata časť)

Oslava a úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu v Cirkvi (Jedenásta časť)

Titulný ilustračný obrázok, Najsvätejšie Srdce Ježišovo v strede okennej ružice vo farnosti Nepoškvrneného počatia v São Paulo, Brazília, zdroj: wikimedia commons

Staňte sa členom Fatimského Apoštolátu!

Dostanete od nás ako časopis Spojenectvo s Máriou ako dar.

Členovia Fatimského Apoštolátu (FA) však okrem dvojmesačníka dostávajú tiež rôzne sväteniny – medailóny, brožúrky, plakety a podobne. A navyše – za členov FA sú odslúžené sv. omše a tiež sa zvlášť za

nich a za nimi spísané úmysly modlia Služobnice Ducha Svätého počas celonočných adorácií, konaných v kláštore každú druhú noc.

Členstvo vo Fatimskom Apoštoláte je dobrovoľné, fatimský apoštol ho potvrdzuje svojím súhlasom a zasielaním pravidelného príspevku vo forme milodaru. Rovnako tak sa však môže fatimský apoštol kedykoľvek rozhodnúť zrušiť svoje členstvo, čo oznámi buď písomne alebo telefonicky.

Pridajte sa teda k našim pravidelným podporovateľom a staňte členmi Fatimského Apoštolátu – prihlásiť sa môžete na tel. čísle **02/222 00 777**.

Svojím členstvom vo Fatimskom Apoštoláte tým najlepším spôsobom podporíte v týchto neľahkých časoch fungovanie Nadácie Slovakia Christiana, ako aj portálu Christianitas.sk a ich neúnavnú snahu o zachovanie nemenného učenia Cirkvi.

Ďakujeme!

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/oslava-a-ucta-k-najsvatejsiemu-srdcu-jezisovmu-v-cirkvi-dvanasta-cast/>